

VI. „ПРЕДСТАВЛЕНИЕТО“ (из „Под игото“), Иван Вазов

1. Из „Представлението“

...Най-после настана тържествената минута. Австрийският химн млъкна и завесата се дигна с безобразни бърчения. Пръв се показа графът. Всичкият театър занемя, като че нямаше вътре жива душа. Графът захвана да говори, а кака Гинка му суфлираше от чиновете. А когато графът пропуснеше или променеше някоя дума, тя извикваше „Сбърка!“ . Изтръбява рог и влизат пратеници от Карла Велики, чрез които го вика на война с маврите. Графът се прощава с Геновева, която припада, и отива. Когато графинята се свестява и не намира вече графа, тя плаче. Плачът размива всичките. Кака Гинка вика пак: „Плачи бре! Не знаеш ли как се плаче?“ . Графинята заревава по-силно и театърът ѝ отговаря с гръмогласен хохот. Най-висок е смехът на кака Гинка, която вика: „Аз да дойда там, да видиш плач и половина!“ . Хаджи Смион забелязва на публиката, че плачът е голямо изкуство и че във Влашко плащат на нарочни жени да плачат над умрелите. Някой му изсъсква да мълчи и той изсъсква на другите, които го слушат...

Иван Вазов, из главата „Представлението“ („Под игото“)

2. Опера на остров Корфу

– Понеже заговорихме за опери... – започна Теодор с блеснали очи, – казвах ли ви за последната опера, която представиха в Корфу?... Първото им представление трябваше да бъде „Тоска“. Певицата, която изпълняваше главната роля, беше изключително... хъм... добре сложена, както е обичайно за оперните певици. Спомнете си, че в последното действие героинята среща злочестата си съдба, като се хвърля от зъбчатите стени на една крепост [...]. Първата вечер героинята се изкачи на крепостната стена, изпя последната си песен и после... хъм... среща злочестата си съдба, като падна върху скалите под стената. За съжаление, се оказа, че сценичните работници са забравили да нагласят добре това, на което се приземяваше.

Като резултат строполяването ѝ, пък и последвалите... хъм... викове поради силните болки донякъде отвлякоха публиката от впечатлението, че върху скалите долу лежи бездиханен труп [...]. Естествено, героинята беше твърде разстроена от случилото се и на следващата вечер сценичните работници се бяха заели с ентузиазъм да ѝ осигурят приятно приземяване. Поразнебитената Тоска успя криво-ляво да изкара представлението, докато стигна до... хъм... последната сцена. Тогава отново се изкатери на стената, изпя прощалната си песен и се хвърли да срещне смъртта. За съжаление, работниците, които в първия случай бяха сложили долу нещо прекалено твърдо, сега бяха стигнали до другата крайност. Натрупаните матраци... те са, както знаете, с пружини... така пружинираха, че

когато героинята падна върху тях, отново отскочи нагоре. И докато актьорите се бяха събрали, осветени от... как ги наричаха?... А, да, прожекторите, и си говореха, че Тоска е мъртва, горната част от тялото ѝ се появи два-три пъти във въздуха над стената пред очите на озадачената публика.

Докато Теодор разказваше историята, червеношийката бе дошла наблизо, но отново отлетя, уплашена от избухналия смях.

*Джералд Даръл, из „Моето семейство и други животни“
(откъс от глава XVI, превод Огняна Иванова)*

3. Бай Ганьо във Виенската опера

Театърът беше пълен. Бай-Ганьовите бозави дрешки се хвърляха в очи като контраст с общия тъмен фон на костюмите. Дигна се завесата. Тишина – мъртва. Всички вперили очи на фантастично декорираната сцена. Аз сещах, че от дясната ми страна бай Ганьо нещо шава, пъшка, но не мога да си откъсна очите от сцената: картините на балета постоянно семеняваха по движението на магически жезъл, разни групи балерини явяват се, изчезват; на сцената ту мрак, ту едноцветна, ту разноцветна светлина – феерия! От общата група на балерините се отдели една... спря се, подскочи и заплава из въздуха, подпряна само на връхчеца на едната си нога... В същия този момент зад гърба ми едно истерическо ха-ха-ха-ха! Разцепи въздуха. Обръщам се наляво – всички редове зад мене се кискат и сочат нещо от дясната ми страна. Моментално ми мина нещо недобро през ума. Обръщам се към бай Ганя... Боже! Какво виждам! Бай Ганьо се съблякъл по ръкави и си разкопчал жилетката, която го стяга от натъпканите в пояса му мускали: един от служителите на театъра го хванал с два пръста за ръкава и му прави с глава съвсем недвусмислени знакове да поизлезе вън. Бай Ганьо се облещил насреща му и му отговаря също със знакове – „санким, кого ще уплашиш?“. Този именно бабайтски момент изтръгва истерическия смях у едно момиченце, което седеше зад нас, и този смях зарази целия театър. Картина! И представете си, господо, погледвам, потънал от срам, към ложите – като че ме теглеше някой да погледна – и очите ми се срещат с устремените към мене очи на цяло едно познато немско семейство, в което аз бях много добре приет, и в техните очи прочетох искрено съжаление за моето отчаяно положение. А в това време бай Ганьо ме теглеше енергически за ръкава:

– Хайде бе, хайде да си излезем, остави ги тези...

Алеко Константинов, из „Бай Ганьо в операта“

1. В кой от трите откъса е описан финалът на едно представление?

- А) в откъса от „Представлението“ на Иван Вазов
- Б) в откъса от „Моето семейство и други животни“ на Джералд Даръл
- В) в откъса от „Бай Ганьо в операта“ на Алеко Константинов
- Г) в нито един от посочените

2. Кое от следните твърдения НЕ е вярно?

- А) В откъса от „Представлението“ смешното идва от несъответствието между играта на актьора в ролята на Геновева и очакванията на публиката.
- Б) В откъса от „Моето семейство и други животни“ смешното идва от техническите неуредици около сцената, които неволно променят трагичния финал на операта.
- В) В откъса от „Бай Ганьо в операта“ смешното идва не от сцената, а от поведението и вида на зрителя бай Ганьо.
- Г) И трите твърдения са верни.

3. За коя публика тъмното официално облекло при посещение на театър, опера или балет е задължително?

- А) за публиката на остров Корфу
- Б) за публиката във Виенската опера
- В) за публиката в Бяла черква
- Г) и за трите

4. В трите откъса има описания на различни сценични изкуства – драма, опера и балет. Изберете правилната редица за това кой откъс кое сценично изкуство описва.

- А) „Бай Ганьо в операта“ – опера; „Моето семейство и други животни“ – балет; „Представлението“ – драма
- Б) „Представлението“ – опера; „Моето семейство и други животни“ – драма; „Бай Ганьо в операта“ – балет;
- В) „Моето семейство и други животни“ – опера; „Представлението“ – драма; „Бай Ганьо в операта“ – балет
- Г) „Бай Ганьо в операта“ – драма; „Моето семейство и други животни“ – балет; „Представлението“ – опера

5. В кой от трите откъса сюжетът, който се развива на сцената, НЕ е напълно ясен нито за героите, нито за повествователя?

- А) в откъса от „Представлението“ на Иван Вазов
- Б) в откъса от „Моето семейство и други животни“ на Джералд Даръл
- В) в откъса от „Бай Ганьо в операта“ на Алеко Константинов
- Г) в нито един от посочените

6. Кой изпитва срам от това, което се случва на представлението?

- А) повествователят в откъса от „Представлението“
- Б) каква Гинка в откъса от „Представлението“
- В) Теодор в „Моето семейство и други животни“
- Г) героят повествовател в „Бай Ганьо в операта“

7. В кой от трите откъса е описано началото на едно представление?

- А) в откъса от „Представлението“ на Иван Вазов
- Б) в откъса от „Моето семейство и дру-

„ПРЕДСТАВЛЕНИЕТО“ (ИЗ „ПОД ИГОТО“, ИВАН ВАЗОВ):

1. – Б; 2. – Г; 3. – Б; 4. – В; 5. – В; 6. – Г; 7. – А; 8. – Б.